

Till

Myndigheten för nätverk och samarbete i högre utbildning

Intresseanmälan för nätverksarbete med den nya utbildnings- och examensstrukturen vad gäller lärande för hållbar utveckling

Undervisning i och om hållbar utveckling, HU, är relativt oetablerad och det finns ett stort behov av utveckling av kunskap om innehåll och metodik för denna undervisning. I och med den tvärvetenskapliga bas som krävs för att täcka de tre aspekterna ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet, är det en utmaning för varje enskild rådande kunskapskultur att hantera helheten. Det finns sammanlagt en hel del erfarenhet och vi behöver dela och "översätta" denna för att få kurser med legitimitet och relevans i olika utbildningsprogram.

I och med förändringen i Högskolelagen 1 kap §5 från 1 februari 2006 blir det aktuellt även för högskolor som hittills inte infört krav om ett visst obligatorium inom hållbar utveckling att göra det. Lagtexten lyder "*Högskolorna skall i sin verksamhet främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa.*

I högskolornas verksamhet skall jämställdhet mellan kvinnor och män alltid iakttas och främjas.

Högskolorna bör vidare i sin verksamhet främja förståelsen för andra länder och för internationella förhållanden.

Högskolorna skall också aktivt främja och bredda rekryteringen till högskolan. Lag (2005:1208).

För att ett sådant obligatorium inte ska bli ett apart och isolerat inslag, behöver planerade lärsekvenser etableras genom inslag och exempel i och om HU i ämneskurser som komplement till särskilda kurser i HU. Behovet att inkludera hantering av värderingar i naturvetenskaplig/teknisk undervisning och att hantera kunskap om naturvetenskapliga begränsningar och om teknikanvändning i undervisning i samhällsvetenskap och humaniora innebär en utmaning av kunskapstraditioner, som kräver omsorg för att få legitimitet. Vi kan även förvänta oss behov av erfarenhetsutbyte om hur HU kan inkluderas i forskarutbildning.

En viktig bas för kunskap om lärande för hållbar utveckling är aktiviteterna inom ramen för FN:s dekad (2005-2014) för lärande om hållbar utveckling, som sattes igång genom den internationella konferensen *Learning for Sustainable development* i Göteborg 2004. Denna arrangerades av Utbildningsdepartementet i samarbete med Chalmers och Göteborgs universitet genom GMV. Denna följs upp med en ny internationell konferens i Göteborg 2008. UNESCO har placerat en professur i Education for Sustainable Development i Göteborg. John Holmberg utsågs som innehavare av denna den 15 juni 2006.

Nätverksdeltagare

Vid en workshop på Högskoleverket om utbildning för hållbar utveckling 2006-04-05 initierades ett nätverk (Högre utbildning för hållbar utveckling – HU2) av deltagarna (15 st med bred representation från landets lärosäten – LU, GU, Chalmers, KTH, UU, Mälardalens högskola, Södertörn, Gävle, Dalarna) med syfte att stödja ansträngningarna runt hållbar utveckling i den högre utbildningen. Nätverkets första aktivitet ägde rum på Chalmers den 16 juni. Då träffades 33 deltagare från ett flertal lärosäten för att inventera behoven av olika aktiviteter i ett nätverk.

Eftersom det finns ett antal olika samarbetskonstellationer inom miljö- och hållbar utvecklingsundervisning på svensk högskolenivå betonades under mötet vikten av att ta tillvara andra aktörers erfarenheter och att inte dubbelarbeta, varför man var mån om att definiera verksamhetsområden och hur man kan samarbeta med de redan etablerade aktörerna och nätverken: Ett par föreningar med enskilda medlemmar: Föreningen *Vetenskap för hållbar utveckling*, VHU, är öppen för vem som helst att bli medlem i, men vänder sig i första hand mot forskare och utbildare och arbetar för en ökad samverkan med övriga samhällsaktörer. De arrangerade i mars en nationell konferens om "Utbildning och lärande för hållbar utveckling" i Lund. *Svenska Ekodemiker* är ett nätverk för de föreningar, utskott och andra intressegrupper som vid universitet och högskolor arbetar med hållbar utveckling. *Miljöledare på universitet och högskolor*, MLUH, samlar personer som arbetar med miljöledningssystem inom universitet och högskolor. De har ibland, men inte alltid aktiviteter som handlar om undervisningens innehåll. Det statliga *Hållbarhetsrådet* arbetar med alla aspekter av hållbar utveckling - miljömässiga, ekonomiska och sociala och riktar sig framförallt till ledare och nyckelpersoner inom forskning, ideella organisationer, kommuner, media, näringsliv, regioner och staten. Rådet har vid några tillfällen varit medarrangör i konferenser som rört hållbar utveckling inom högre utbildning.

HU2 skulle som en väsentlig del av sitt arbete kunna utgöra ett nätverk för att stödja den nya utbildnings- och examensstrukturen.

Arbetsätt

HU2 skissade på att ordna terminsvisa träffar med varierande arrangerande lärosäte och med avgränsning till ett eller ett par aktuella teman. De omedelbara behoven bedömdes vara samarbete kring aktiva studentcentrerade förväntade läranderesultat (learning outcomes) inom hållbar utvecklingsområdet, samt utbyte kring policyfrågor och lärosätens olika strategier på området.

En webbplats som dokumentations- och informationsnod är ett självklart redskap, den kan antingen placeras vid GMV eller NSHU, men skötas från GMV.

Förväntade resultat

Det viktigaste resultatet förväntas vara en aktiv kunskap om och utbyte kring förväntade läranderesultat dels i HU-kurser, och dels i integrerade HU-inslag i olika discipliners ämneskurser. Kopplat till dessa är spridning av goda exempel på undervisnings- och examinationsmetoder inom området.

Mer övergripande förväntade resultat är kunskap om strategier för att införa och vidareutveckla undervisning av denna karaktär i utbildningsprogram och hur arbetet med genomförandet av lagstiftningen bedrivs.

Studenternas nationella och internationella rörlighet

Tydliga och välformulerade förväntade läranderesultat kommer att bli användbara för policy för tillgodoräknanden för studenter som växlar mellan svenska och utländska lärosäten. Alla högsolor behöver hantera flexibilitet i fullföljandet av obligatoriet för studenter som byter högsola, till exempel om en specifik HU-kurs normalt ingår i kandidatdelen på en högsola, behöver även möjlighet erbjudas på avancerad nivå.

Värdhögskola för nätverket

Göteborgs universitet och Chalmers åtar sig genom sitt gemensamma Göteborgs miljövetenskapliga centrum, GMV, att sköta värdskapet. GMV har gedigen erfarenhet av att hålla samman komplexa samarbeten.

Kontaktperson på GMV är Marie Arehag, marie.arehag@chalmers.se, 031-772 1115.